

Mesilaste registri ja vastavast ministri määrusest, tarulange seirest

Kokkuvõtte loengust Saaremaa MS õppepäevalt 10.04.2010.a.

Lektor Arnold Lokna, lektorileping PR-6-1.5-42

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Juba Nõukogude ajal oli Eestis olemas päris põhjalik mesilate register, igale mesilale anti pass, kuhu oli kantud mesila põhilised andmed ja mesilas esinenud haigused, nende kulg ning ravi. Peale Nõukogude süsteemi lagunemist jäeti mesindus sootuks omapead.

Uue Eesti aja mesindusregistri alguseks võib lugeda 2003 aasta algust, kus vastavalt ministri määrusele nr 88 sai võimalikuks mesilate registreerimine PRIA andmebaasis. Määrus puudutas selliste mesilaste paiknemiskoha registreerimist, kus vastavalt määruse tekstile tegeldakse „...mesindusega mesilaste ja mesindussaaduste turustamise eesmärgil“. Selle tulemusena on Saaremaal registreeritud vaid sõrmede peal loetletav arv mesilaid, tegelikkuses eksisteerib neid kümneid kordi rohkem.

Mesilate registri otstarve ja eesmärk on:

1. Taimekaitsetööde korral töödeldavatest aladest kuni 2 km raadiuses asuvate mesilaste kohta teabe saamiseks, et neid mesinikke teavitada kavandatavatest taimekaitsetöödest vähemalt 48 tundi enne tööde algust.
2. Putuktolmlevate aia – ja põllukultuuride kasvatajatele, sealhulgas õuna-, marja- ja rapsikasvatajatele teabe saamiseks lähikonna mesilate kohta, et mesinikega kokkuleppel kasutada nende mesilasperesid kultuuride intensiivsemaks tolmeldamiseks, mis võimaldab tunduvalt suurendada kultuuride saagikust ja tõsta toodangu kvaliteeti.
3. Mesindushaiguste seireks ja ennetamiseks ning taudide ilmnemisel piirangute kehtestamiseks (eelkõige ameerika haudmemädaniku (AHM) kui teatamiskohustusliku taudi korral) ja piirangute tsoonis asuvate mesilaste kontrollimiseks.
4. Eesti mesinduse, mesinike, samuti mee ja teiste mesindussaaduste toodangu kohta ülevaate ja vajaliku riikliku statistiliste andmestiku kogumiseks.
5. Registri andmestiku saab kasutada baasina juhul, kui rasketest ilmastikutingimustest põhjustatud meesaagi ikalduse või mesilaspered massilise hukkumise korral kohaldatakse mesilaste riikliku (ikaldus)toetust.

Mesilate register on loodud PRIA juurde analoogselt teiste loomaliikide registritega. Kõigi mesilaste registreerimise kohustus on tingitud vajadusest luua täielik mesilate andmekogu eesmärgiga tõhustada järelvalvet mesilastaudide tõrjel ja kaitsta mesilasi taimekaitsevahendite kasutamisest lähtuvate ohtude eest.

Kõik seni veel PRIA põllumajandusloomade registrisse kandmata mesilased tuleb registreerida hiljemalt 1. maiks k.a. Mesilad registreeritakse samuti nagu teised ehitised kuid lisaks märgitakse ka mesilasperede arv. Edaspidi tuleb andmeid uuendada 15 maiks.

Järgnesid õpetused ja näited kuidas täita registreerimiseks vajalike PRIA-st saadavaid blankette.

Mesilashaiguste seire kevadises tarulangetises 2010

Uuringu eesmärgiks on teha kindlaks parasitaarhaiguste levik Eestis asuvate mesilasperede hulgas. Uuringuga hõlmatakse ajavahemik, mis algab 1. Märtsil ja kestab 30 aprillini.

Proovid analüüsitakse riiklikus Veterinaar- ja Toidulaboratooriumis, uurimiskulud maksab EML Eesti riikliku mesindusprogrammi 2007 - 2010 raames.

Seire tulemusena saame analüüsida mesilaste parasitaarhaiguste nosematoos, akarapidoos ja varroatoos olemasolu ja levikut Eestis.

Jagati välja piisaval arvul proovide kaaskirja blankette. Eriline tähelepanu ja õpetussõnad oli suunatud proovide võtmise protseduurile ja proovi saatekirja täitmisele.

Proovid lubas toimetada EML-i Aimar Lauge.

Kokkuvõte

Mesilasperede talvel hukkumise arv oli keskmisest suurem, sagedasteks põhjusteks oli näriliste rüüsted nagu nugis, hiired, rähn. Kurdeti lumeraskuse tõttu ümberkukkunud tarudest, eriti korpustarud.

Üldiselt 2010 a. kevadine olukord Saaremaa mesilates on jätkusuutlik.